

KRAJNIAKSKE NOVINY

ročník 1. číslo 7 / 1994 cena 3 Sk

BIELE VIANOCE

Š. Krčmery

Aký biely je svet,
čistunký, ako tá záhradná ľalija.
Panenský srieň spfhol, na holiach svieti,
kopce i polia i dedinky belostne zavíja,
bôr zeleň, čerň zeme, potokov stuhy,
modrina nebeská - niet ich, len bel'avé šmuhy,
šmuhy, však čisté a bielunké,
jediná veliká prekrásna ľalija -
jej vôňou vianočná modlitba detí...

Aký biely je svet,
zo sveta do duší vkráda sa akýsi nezvaný
biely cit, bielušký, ako tá ľalija,
vianočných modlitieb vôňou sa duša snáď opíja,
tých, ktoré lalocú útlunké detinské perny
a žaria očičky v radostnom zaplani...

PRED VIANOCAMI

Náš rok nie je jednotvárny prúd času. Ako pokrájaný koláč na tanieri, i náš rok sa skladá z mnohých kúskov obdobia, z ktorých každý má vlastnú, jedinečnú chut' a vôňu. Každé nám dáva možnosť nahliadnúť svoj život z inej strany.

Iná je tvár života v období žatvy, iná na začiatku školského roku. Iná v období okopávačiek, iná keď máme

dovolenku, iná, keď ženy párajú perie, iná keď pridu zabijačky a iná keď sa naválí sneh.

Onedľa vstúpime do obdobia, ktoré je jedným z kúskov na tanieri nášho roku. Bude to obdobie Vianoc, so svojou jedinečnou chutou a vôňou, so svojím jedinečným posolstvom a náladou.

V tomto období ku nám zaletí akási stratena ozvena „normálnosti“, ktorá ináč bezradne zaniká v bežnom lomoze pazvukov, nádavok, primitívnych rečí, rozpočtovania, hlasovania, odvolávania, prepúšťania, štrajkovania, vyhľažania sa a boja o prežitie.

Už sa na to chystáme. Zo všetkých strán sa na nás budú rútiť slová o láske, ktorá nás jediná dokáže vrátiť ku čomusi „pôvodnému“ a „ozajstnému“. Hlas z televíznej obrazovky, ktorý ináč zvykne omrzelo komentovať tahanice z parlamentu a oznamovať nové bombardovanie v Bosne, bude tentokrát s cherubínskou vľudnosťou pozývať ku zmierneniu, ku vzájomnému skloneniu sa, k osladneniu života a k vychutnaniu človečenského mieru a spokojnosti až do dna. Všetko to spečatia tie najkrajšie a najlepšie mienene vinše. Inokedy nervózny a zaneprázdnení rodičia budú v teplosti prími čítať detom z knížky...

Odrovské množstvo nás uvítá toto obdobie ako spasiteľné osvieženie v neviľdej a unavenej dobe. Na chvíľu z nás spadne stres a hrdlačina dňa, ktoré nás džia pod krk.

Mnohí tie dni prijmú s rozpamäťou, pretože láska je niečo, čo sa možno vystáhavo s ich života i z ich príbytkov. A predsa sú na nej tak osudovo závislí, predsa ju neprestali vyčkávať!

Mnohí sú plní pochybností a zatrpknutí a toto obdobie vnímajú iba ako veľkú ilúziu, ako obvyklý zimný ceremoniál, pri ktorom sa treba tváriť detinsky a naivne. Neuškodi to, ba však ani nepomôže.

Ale nenazerajme do cudzích okien, lebo sa to nepatri. Cielom celého tohto uvažovania by malo byť povedať, čo je na celom vianočnom období, na jeho vôňach a na na počudovanie.

Teda: na počudovanie je to, že celé toto obdobie nevzniklo vďaka nejakému všetkým odhlasovanému verejnému dohovoru. Nie je to ani rafinovaná veľkoplošná psychologická hra. Nie je to ani milý detský žartík s folklórными prvkami. Dokonca to nie je ani niečo, čo by malo hmlistý, anonymný nepomennovateľný počiatok.

Musíme povedať, že za všetkými udalosťami, ktoré na nás čakajú, stojí niečo veľmi rukolapné a konkrétné, ale zároveň nás všetkých závratne prevyšujúce. Za našou láskou,

dobrotou, sklonením sa, stojí absúltna Láska, Dobrota, Sklonenie sa. Všetko to dobré, čo si budeme viedieť v tých dňoch dať, tých niekoľko vzácnych a milých okamihov, pohľadov, podaní rúk a vlnudných slov, bude - i keď si to možno ani neuvedomíme - iba našim nepatrým, ale veľmi dôležitým napodobením čohoosi veľmi mimoriadneho, čo sa tu raz udialo. Deti to poznajú pod jednoduchým heslom „Ježiško“, teológovia napok pod zložitým názvom „vtelenie“. Obaja však pritom myslia na to isté: myslia na absolútnu Lásku, ktorá zachraňuje, oslobodzuje, dáva budúcnosť, ktorá seba ponájde, rozdáva sa a vchádza do bezprostrednej ľudkej blízkosti, aby spoločne s ľovekom zdieľala jeho údel. Ona nám Vianoc zapisala do kalendára, Ona ich zaradila do toku našich dní, Ona je ich príčinou i zmyslom. A to je to na počudovanie.

Dlho som uvažoval nad tým, či do civilných, nenáboženských novín, ako sú naše dedinské, môžem napiisať práve takéto slová, ktoré mnohým môžu skôr pripomínať reč z kazateľne.

Vidite, že som to napisal. Mal som na to dobrý dôvod. Som totiž presvedčený, že tieto slová môžu s kľudným svedomím a bez pohoršenia počuť všetci. Ved, ruku na srdce: my všetci bez rozdielu svetonázorov, ktorí budeme medzi 24. a 26. decembrom nažive, sa rozhodne miennie Vianoc zúčastniť.

Majte teda ten kúsok času v našom roku pekný.

Zo srdca

Ivan EJKO

PO VOLBÁCH

VÁŽENÍ OBČANIA!

1. decembra 1994 na prvom zasadnutí novozvoleného obecného zastupiteľstva som bol ustanovený znova do funkcie starostu obce a poslanci do nového zastupiteľstva.

Stalo sa tak na základe volieb 18. a 19. novembra, kedy ste vy, občania - voliči prejavili mne a novým poslancom dôveru a dali svoj hlas. Preto sa chcem podakovať vám, ktorí ste mi prejavili dôveru a sfúbiť, že budem sa snažiť aj nadáľ robiť všetko to, čo bude naša obec potrebovať. Záleží mi na tom, aby naša obec sa aj nadáľ rozvíjala a budovala pre spokojnosť našich občanov. Na záver chcem ešte podakovať poslancom minulého zastupiteľstva za dobrú spoluprácu so mnou a za všetko, čo pre našu obec urobili. Taktiež pevnne verím, že spolupráca s novým zastupiteľstvom bude ešte lepšia a v novom volebnom období sa celá obec Krajné bude rozvíjať za dobrého spolupráce aj vás, všetkých občanov. Budem sa riadiť „desatorm dobrého starostu“, ako napísal Dr. Břesky ešte v roku 1936.

Ďakujem.

DESATORO DOBRÉHO STAROSTU

1. Dôvera spoluobčanov ťa postavila na čelo obce. Byť prvým občanom v obci je veľké vyznamenanie. Sfúb sám seba na svoju česť a svedomie, že túto dôveru neskameš.

2. Si starostom nielen tých občanov, ktorí ťa volili, ale aj tých, ktorí ťa nevolili. Buď zato so všetkými rovnako vľudny a spravodlivý!

3. Práve tak nerozoznávaj pri vykonávaní svojho čestného úradu príslušníkov rôznych politických strán, mäš vidieť v nich len a len občanov.

4. Usiluj sa podľa sôl a možností obce, aby si uľahčil život starých, chudobných a práce neschopných príslušníkov obce.

5. Podporuj všetko, čo napomáha školstvu tvojej obce. Nič lepšieho nemôžeme želať našim deťom, okrem zdravia, ako dobré vzdelanie.

6. Nezabúdaj na obecnú knižnicu, ktorá poskytuje ušľachtilú zábavu a vzdeláva občanov.

7. Máš byť úprimným piateľom všetkého, čo okrášľuje, zveľaďuje obec a zlepšuje jej zdravotnú úroveň. Zasadíš dobrý strom na správne miesto znamená výkonať dobrý skutok.

8. Vynasnažuj sa osvojiť si čím skôr najdôležitejšie predpisy práva a zákona, aby si na nič nezabudoť, čo by mohlo byť obci na prospech.

9. Obecný majetok spravuj a nakladaj s ním opatmejšie a úzkostlivejšie ako so svojím vlastným majetkom. Ak pregazduješ zo svojho, bude to tvoja škoda, ak premáši obci, bude stratená tvoja česť.

10. Dávaj obci pekný príklad nielen dobrého starostu, ale aj riadneho občana v súkromnom živote. Jedný tichý príklad máva väčšiu cenu, ako mnoho rečí a veľké kádzanie!

Ing. Emil Valášek

Výsledky komunálnych volieb

Od komunálnych volieb uplynulo niekoľko týždňov. Na prvom zasadnutí obecného zastupiteľstva oficiálne s výsledkami volieb prítomných oboznámiť za miestnu volebnú komisiu p. Milan Kostelný.

Miestna volebná komisia konštatovala, že volieb do OZ a startostu obce sa v dňoch 18. a 19. novembra 1994 z celkovo počtu 1 418 zapisaných v zozname voličov zúčastnilo 801 občanov (v dvoch volebných obvodoch a troch volebných okrskoch).

Zo 755 platných hlasovacích listkov pre voľby do OZ boli zvolení 18 poslanci.

V prvom volebnom obvode (dedina) z 22 kandidujúcich najviac hlasov dostali a boli zvolení:

EJKO Ivan	275 hlasov
Macúch Pavol	253 hlasov
Baran Vladimír, Ing.	228 hlasov
Blahuta Karol, PaeDr.	226 hlasov
Janečka Ivan, Ing.	173 hlasov
Matyášová Jozefa	158 hlasov
Gajarová Anna	153 hlasov
Đuriš Ján	147 hlasov
Nedbálek Karel	134 hlasov

V druhom volebnom obvode (kopanice) zo 14 kandidujúcich boli zvolení počtom hlasov:

Obuchová Anna	212 hlasov
Talába Rudolf	191 hlasov
Bukovčan Ján	179 hlasov
Papuľák Pavol	176 hlasov
Zmeko Ján	172 hlasov
Ješko Jaroslav	156 hlasov
Dobrovodský Dušan	148 hlasov
Bukovčanová Anna	133 hlasov
Mramúch Štefan	112 hlasov

Z počtu 729 platných hlasovacích listkov odovzdaných kandidátom na funkciu starostu obce, voliči 705 hlasmi za starostu obce opäť zvolili Ing. Emila Valáška. Druhý kandidát Ing. Štefan Kolník získal 24 hlasov.

Z 18 zvolencov kandidujúcich za tri politické strany (DS, HZDS, SDU) bolo zvolených 13 nezávislých kandidátov (NEKA). V OZ za HZDS sú 3 poslanci z dediny (z toho 2 NEKA) a z kopanice 6 poslancov (z toho 4 NEKA), za Demokratickú stranu z dediny 4 poslanci (3 NEKA) a z kopanic 3 poslanci (2 NEKA). Za SDU z dediny 2 poslanci (NEKA). Starosta obce kandidoval ako nezávislý.

Ďalší kandidujúci získali vo voľbách nasledujúci počet hlasov: v prvom volebnom obvode - Moravec P. 132 hlasov, Kováč M. 129, Dlhá A. 127, Borovská B. 125, Poláková D. 125, Mramúch J. 109, Haššanová A. 99, Pardavý J. 93, Hudecová J. 90, Rapantová A. 65, Ing. Kolník Š. 62, Figura J. 61, Otruba J. 51.

V druhom volebnom obvode - Šulovský J. 106 hlasov, Lukáč P. 97, Sako Š. 92, Mokko J. 86, Mokko M. 79.

V prípade odstúpenia poslancu alebo pri strate mandátu na jeho miesto nastupuje kandidát z toho istého volebného obvodu s ďalším najvyšším ziskom hlasov.

Treba podľať všetkým kandidátom bez ohľadu na to, či boli zvolení alebo nie, že boli ochotní zobrať na svoje bedrám podiel zodpovednosti, ktorý zisk mandátu so sebou prináša. Môžeme si len želať, aby to bolo pre blaho obce. Čas ukáže a preverí. Ale aj oceni?

J. Matyášová

Prvé zasadnutie Obecného zastupiteľstva

Dňa 1. decembra 1994 o 15.30 h sa konalo v zasadacke OÚ prvé zasadnutie Obecného zastupiteľstva.

Zasadnutie otvoril a v prvej časti viedol odstupujúci zástupca starostu Ing. Štefan Kolník. Správu miestnej volebnej komisie oficiálne prednesol p. Milan Kostelný. Po zložení sľubu starostu a sľubu poslancov OZ sa ujal ďalšieho vedenia zasadania starosta obce Ing. Emil Valášek. Po volbe návrhovej a volebnej komisie vystúpil s prihovorom starosta obce. Na jeho návrh v tajnom hlasovaní bol zvolený nový zástupca starostu a členovia obecnéj rady (volili ich verejne).

Ďalej boli zriadené komisií OZ, zvolení jej predsedovia a členovia. Novozvolené OZ ďalej vymenovalo hlavného kontrolora obce, sobášiacich, určilo organizáciu OÚ, schválilo odmenovací poriadok a plat starostu, tiež rozpočtové provizórium na prvy štvrt'rok 1995, vyjadrialo sa k predloženým žiadostiam.

Na zasadnutí vystúpili s kritickými pripomienkami prítomní občania, napr. p. Milan Kollár a p. Štefan Pavelka.

OZ napokon schválilo nasledujúce uznesenie.

Uznesenie č. I

Z PRVÉHO ZASADANIA OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA, KTORÉ SA KONALO 1. DECEMBERA 1994

Obecné zastupiteľstvo

berie na vedomie:

- výsledky volieb v obci na funkciu starostu obce a na funkciu poslancov obecného zastupiteľstva

konštatuje, že:

1. novozvolený starosta obce Ing. Emil Valášek zložil zákonom predpísaný sľub starostu
2. novozvolení poslanci obecného zastupiteľstva - Ing. Baran Vladimír, Bukovčan Ján, Blahuta Karol, Bukovčanová Anna, Dobrovodský Dušan, Ďuriš Ján, El'ko Ivan, Lajarová Anna, Ing. Janečka Ivan, Ješko Jaroslav, Maciuch Pavol, Matyášová Jozefa, Mramúch Štefan, Nedbálek Karel, Obuchová Anna, Papúľák Pavel, Talába Rudolf, Zmeko Ján zložili zákonom predpísaný sľub poslancu obecného zastupiteľstva.

berie na vedomie:

- vystúpenie starostu obce Ing. Valáška

voll:

1. zástupcu starostu Pavla Papuláku
2. členov obecnéj rady v zložení Ing. V. Baran, K. Nedbálek, J. Ješko, Ing. L. Janečka, A. Bukovčanová
3. predsedov komisií obecného zastupiteľstva v zložení:
sociálna komisia - L. El'ko
finančná komisia - Ing. V. Baran
komisia pre kultúru a vzdelávanie - J. Matyášová
komisia pre poľnohospodárstvo a lesy - P. Maciuch
komisia pre výstavbu a územného plánovania - Š. Mramúch
komisia pre ochranu verejných poriadkov a životného prostredia - PaeDr. K. Blahuta
komisia pre šport - Ing. L. Janečka

menuje:

hlavného kontrolora obce Annu Kostelnú

schvaľuje:

1. sobášiacich- Ing. E. Valášek, P. Papulák, K. Nedbálek
2. organizáciu obce
3. plat starostu obce v zmysle zákona č. 253/94 a 249/92 Zb. a výšku odmeny 40%
4. odmenovací poriadok obecného úradu podľa zák. 249/92 a odmeny 40%
5. odmeny členov obecnéj rady 500 Sk štvrt'ročne
členov obecného zastupiteľstva 400 Sk štvrt'ročne
predsedom komisií 300 Sk štvrt'ročne
hlavnému kontrolórovi 500 Sk štvrt'ročne

V prípade neúčasti na zasadnutí sa znížia odmeny úmerne podľa účasti.

schvaľuje:

rozpočtové provizórium na I. štvrt'rok 1995
súhlasi s odpustením nájomného na dobu 3 roky pre pani R. Kýškovú - kaderníčku v obci Krajné a nesúhlasi so zakúpením registračnej pokladne pre menovanú súhlasi s vykonaním požadovaných prác v ZŠ (vymaľovanie, výmena vane v byte) z rozpočtu obce.

Pomôžme prírode

Staroturanský spravodajca v novembrovom čísle napísal.

Vážení čitatelia,

rok 1995 je Rokom ochrany európskej prírody.

Strelti sme sa s Ing. Stanislavom Ohrabom, CSc., pracovníkom oddelenia ochrany prírody a krajiny na Obvodnom úrade životného prostredia v Starej Turej a položili sme mu zopár otázok.

Vynecháme obľúbenú otázkou: Čo si myslíte o význame Roku ochrany európskej prírody? A ideme hneď na telo: Prejaví sa nejaký Rok ochrany európskej prírody aj v tunajšom regióne, ktorý je akosi tak trochu Pánu Bohu za chrbtom?

Začnem, ak dovolíte, odpoveďou na otázkou, ktorú ste vynechali. Súčasný životný štýl má popri svojich spotrebnych nárokoach okrem iného aj jednu nečakanú zaujímavú črtu - európsky človek si predsa len začína uvedomovať hodnotu nedotknutej alebo aspoň nezníčenej prírody a postupne prichádza k tomu, že pasívny obdiv nastačí. Ako celkovovo o životnom prostredí, tak aj o prírode platí, že nerešpektuje obvodné, okresné, či štátne hranice. Týmito hranicami by preto nemala byť obmedzená ani jej ochrana. Rok ochrany európskej prírody 1995 je podľa mňa výborný nápad ako to dokázať.

Aby som však nezostal iba pri rečiach, prezradím Vám, že nás úrad v tomto smere pripravuje konkrétnu akciu - súťaž aktivít verejnosti zameraných na ochranu prírody v staroturanskom obvode. Súťaž bude mať názov Pomôžme prírode.

To znie zaujímavo, možli by ste svoj zámer popísať bližšie?

Chceme podporiť záujem verejnosti o ochranu prírody a pomôcť prírode v staroturanskom obvode. Súťaže Pomôžme prírode sa bude môcť zúčastniť akákoľvek skupina ľudí majúcich záujem prispiť k ochrane prírody a to nejakou, vlastnými silami vykonanou akciou v roku 1995. Podmienkou bude, aby títo ochranári doručili popis svojho zámeru najneskor 15 dní pred jeho realizáciou na nás úrad - to aby sme poznali východiskový stav - a aby nám tiež neskôr oznamili ukončenie svojej činnosti - aby sme mohli zhodnotiť výsledok. Pretože očakávame, že viaceré aktivity budú viazané na určité špecifické obdobia v roku, bude súťaž prebiehať celý rok 1995 a vyhodnotená bude v januári 1996. A samozrejme 5 najlepších ochranárskych skupín bude odmenených.

Aké budete mať kritériá pre hodnotenie jednotlivých aktivít?

Budem si všimnať najmä potrebnosť riešenia daného problému, celkovú náročnosť prevedenia, originalitu prístupu a výsledný prínos v ochrane prírody.

A čo spomínané odmeny?

Pre niektoré zábery násloho úradu, na ktoré nemáme vlastné zdroje, sme získali účinnú pomoc - sponzorov. V Slovenskej štátnej sportefriji v Starej Turej sme v spolupráci s Mestským úradom v Starnej Turej otvorili bankový účet č. 78256-209/0900, na ktorý už spresli viaceré organizácie a podniky a z ktororé čerpáme na úhradu takýchto a podobných akcií. Samozrejme, uvítame aj ďalšieho prispievateľov. A čo tie odmeny? Zatiaľ len toľko, že prvá cena bude v hodnote približne 7 000 Sk

Skupina ľudí - to je široký pojem. Ako to bude napríklad s ich vekom a počtom?

Nad tým sme veru dosť uvažovali. Pôvodne sme chceli robiť súťaž v kategóriach deti, mládež, dospelí, ale nakoniec sme príšli k tomu, že najhodnotnejšie prispevky asi vzniknú spoločným príčinením mladších a starších. Taktiež platí, že na niečo treba viac hláv a rúk, na iné zasa menej. Súťažť preto budú môcť skupiny ľudí ťubovného veku a počtu.

Očakávate aj aktivity „profesionálnych“ ochranárov?

Bola by prijemným prekvapením. Pokiaľ som však informovaný, tak v obvode Stará Turá nij je oficiálne registrované žiadne ochranárske, či environmentálne občianske združenie, čo je smutné. Tento kraj by si to zaslúžil. Práce je dostatok.

Posledná dnešná otázka: Čo má urobiť čitateľ, ktorý by sa chcel o Vašej súťaži Pomôžme prírode dozvedieť viac?

Môže sa informovať osobne na našom úrade, prípade telefónicky na čísle 964280. Ďaľšie informácie o súťaži a o podmienkach v nej budú oznámené v ďalšom čísle Spravodajcu, ale aj inými spôsobmi.

Dakujeme za rozhovor a držíme palce súťaži aj prírode.

VYHLÁSENIE SÚŤAŽE

Rada Európy vyhlásila rok 1995 za Rok ochrany európskej prírody. Aby tento zámer nadobudol v staroturanskom regióne konkrétnu podobu, vyhlasuje Obvodný úrad životného prostredia v Starej Turej súťaž dobrovoľníckych aktivít verejnosti nazvanú

Pomôžme prírode

PODMIENKY SÚŤAŽE:

1. Súťaže Pomôžme prírode sa môže zúčastniť každá skupina občanov, ktorá v roku 1995 vlastnými silami vykoná akciu zameranú na ochranu prírody v obvode Stará Turá. Počet a vek členov skupiny, ako aj miesto ich trvalého bydliska sú fubovoňné.
2. Aktivita v rámci súťaže Pomôžme prírode môže byť zameraná na rôzne formy a podoby prírody - prírodu v tesnej blízkosti ľudských sídel i mimo nich. Pozor však na dodržiavanie predpisov a pravidiel platných v ochrane prírody (najmä v chránených územiacach).
3. Súťaž Pomôžme prírode bude prebiehať počas celého roka 1995. Prejavíť sa je teda možné v každom ročnom období.
4. Každá skupina občanov, ktorá má záujem o účasť v súťaži Pomôžme prírode, najneskôr 15 dní pre plánovanou realizáciu svojej aktivity doručí na ObÚŽP v Starej Turej jej stručný popis (zámer a jeho odôvodnenie, miesto aktivity, postup realizácie, očakávaný výsledok), zoznam členov skupiny (meno, rok narodenia, trvalé bydlisko), meno kontaktnej osoby a číslo telefónu.
5. Najneskôr 15 dní po realizácii aktivity každá zúčastnená skupina označí na ObÚŽP v Starej Turej ukončenie svojej aktivity.
6. Ukončené aktivity budú priebežne hodnotené komisiou zloženou z odborníkov profesionálne pracujúcich v oblasti ochrany prírody. Kritériami pre posúdenie aktivít budú najmä: potrebnosť riešenia daného problému, celková náročnosť prevedenia, originalita prístupu a výsledný prínos aktivity pre ochranu prírody.
7. Záverečné vyhodnotenie súťaže Pomôžme prírode prebehne v januári 1996. Päť najlepších aktivít bude odmenených cenami v hodnote 1 000, 2 000, 3 000, 5 000 a 7 000 Sk.

Stane sa rok 1995 naozaj Rokom ochrany európskej prírody? Možnosť „vstúpiť do hry“ je tu aj pre Vás.

pracovníci ObÚŽP v Starej Turej

POOBHĽADNUTIE ZA SEMINÁROM

Pred niekoľkými týždňami, presne 29. 11. 1994 sa konal v Krajnom v zasadácke obecného úradu seminár s ekologickým zameraním. Bola to prvá akcia tohto druhu, ktorú organizoval Obvodný úrad životného prostredia Stará Turá, zameraná na vzdelenáču činnost v obore voda a lesy. Zíšli sa tu poprední odborníci v danej problematike Ing. Miklás - Povodie Váhu Piešťany, Ing. Šikudová - Okresný úrad životného prostredia Trenčín, Ing. Čaboun, CSc. - Lesnický výskumný ústav Zvolen.

Je len škoda, že sa niesol len vo všeobecnej rovine, bez konkrétnosti. Naši občania by určite uvitali viac konkrétnych praktických príkladov. Účasť zo strany občanov bola viac ako slabá. Zdá sa, že naši občania sú v danom obore dosťačne vzdelení a rozumy od iných nepotrebuju. Škoda, že sa to neprejavuje v ich konaní.

Dúfam, že obvodný úrad životného prostredia bude v podobných akciách pokračovať, že represívne akcie budú postupne viac a viac nahradzované vzdelenáčimi akciami.

Velmi si vážim slová jedného z prednášajúcich: ... "ešte žiadna pokuta nikdy nič nevyriešila, ani nevyrieší". Len trpežlivá, mravenča práca v tomto smere môže priniesť úspech.

Ing. Štefan Kolník

VIANOCE A LUDOVÁ TRADÍCIA

Vianoce - čas lásky, pokoja aj radosti. Čas, kedy sa viac ako inokedy zamýšľame sami nad sebou, svojou rodinou a bilancujeme, čo bolo a čo bude.

Neoddeliteľnou súčasťou života človeka boli ľudové zvyky a običaje. Stali sa korením života najmä v oblastiach chudobnejších, kde ich udržiaval pospolitý ľud, mládež a deti. V dnešnej modernej dobe veľa ich upadlo do zabudnutia. (Preto je potrebné oživiť ich a postaviť na výsostný piedestál ľudovej kultúry.) Aj u nás v Krajnom veľa ľudových zvykov sa udomácnilo, no málo zachovalo. Mnohé si naši rodičia pobrali do hrobu. V 50-tych rokoch sa ešte niektoré prevádzali, no v dnešnej dobe sa obmedzili iba na obdobie Vianoc.

Do skupiny obyčají zimného slnovratu patrí celé adventné obdobie, vianočné a novoročné sviatky, cez Hromnice a končiace fašiangom. Nostalgia adventného obdobia navodzuje už 1. november - venovaný pamiatke zosnulých. Štvrtodňové obdobie adventu nás pripravuje na dôstojné privítanie Jezuliatka. Prívadza človeka na myšlienku prejavovať lásku, dobrotu iným a robiť radosť najmä deťom. V predvečer 6. decembra chodili Mikuláši. Vačšinou to boli mládenci, ale i odvážne dievča. Patrčne oblečení za Mikuláša, Čertu s vrcem, niekedy aj anjela, štrmgajúc deťom, chodili po dedine. V období medzi dvoma vojnami naša obec nebola elektrifikovaná. Chodenie „po Mikuláši“ sa konalo v neosvetlenej dedinke a nadobúdať magický ráz. Najmä deti sa báli, že veru dobre zamaskovaný a hromajúci čert vystaňa a dospeli. Nuž takýto čert a Mikuláš navštívili i našu žandársku stanicu. Pán veliteľ St... bol práve vo svojej kancelárii, keď zrazu počul veľký krik svojej manželky z kuchyne. Nepoznala tunajší zvuk náštevky Mikuláša a patrčne sa vyzafala. Pán veliteľ, aby zadostil svojej manželke, mládencov vyhrešil, no niky sa nedozvedel, ktorí dva mládenci - Krajčanci vyzafali jeho polovičku.

13. decembra bol venovaný Lucii. Dievčatá oblečené do bieleho so zahalenou tvárou, v plachticke a krídle v ruke, tichúčko ako tančiace vily, prichádzali do domčekov a zameťali, vymetalí kúty a steny. Symbolicky robili očistu obydlia, zavádzali ho zlých vplysov a vraj i dušov. Ako príšli, tak fahúko odišli.

Chodenie po Mikuláši a Lucii bolo obdarované niekde šestákom, korunou, ovocím či koláčom. Na Luciu si dievčatá robili ľuboštný kalendár - pisanie llistočkov. Na llistočky papiera napísali mená chlapcov, ktorí sa im páčili a llistočky poskladali. Božehráň, llistočky sa nesmeli otvoriť, lebo kúzo by stratilo čarovnú moc. Od Lucie do Vianoc každý deň jeden llistok spálili. Llistoček, ktorý zostal na Štvrtok deň sa otvoril a prezradil meno chlapca, za ktorého sa malo dievča vziať.

V najkrajši deň zimy Štvrtok deň sa niesol v znamení príprav a očakávania. Vianočný stromček bol ozdobený papierovými reťazkami, ozdobkami zo slamy a papiera, vtáčkmi a ružičkami. Ovečaný bol malíckymi jabĺčkami a poziaténymi orechmi. Darčeky pod stromčekom boli skromné. Na deň bolo v nich, ako aj v rodinách. Poriadny krestan sa celý deň postil, niekde zjedli chudobnú polievku, no mäso sa nesmelo jest. Keď gazdinička navorila a napiekla vianočné buchty - pupáky, ktoré sa jedli s makom, vsetko prichystala na štvrtodňový stôl. Na stôl bol položený veniec z cibule alebo z cesnaku, v horn obile, plodiny z úrody, ovocie, znak to bohatej budúcej úrody. Nesmeli však chýbať oblátky. Večer sa išlo do kostola. Po stôle nasledovala slávnostná večera pri sviečke. Večer predchádzalo modlenie, spievanie piesní a víns, ktorý predniesol gázda. Na večer boli boli makové pupáky a kapusta. Prvý sa jedli medové oblátky. Každý odložil kúsok a položil k svietniku, aby vraj v budúcom roku nás obilia smrtka. Neskoršie sa udomáčnila aj ryba. Po večeri sa krájali jablká, lúskali orechy a hádalo sa, kto bude v budúcom roku zdravý. Rovný plameň sviečky naznačoval tiež zdravie. Na ktorú stranu sa obrátil obhorený knôt sviečky a kto tam z domáčiek sedel, ten vraj mal v budúcom roku zomrieť. Po večeri dievky

búchali, či nazerali do studne. Z ktorej strany sa ozval pes, tam sa dievča mala vydáť. O polnoci sa pozerao na strechy a dymiacie komíny. Z ktorého veľké isky lietali, tam sa vraj strigy na metu naťahajú a lietajú. Mladenci zasa o polnoci chodili na krížne cesty bosorky vyzeraj.

Na Štvrtý večer sa nesmelo zabudnúť ani na dobytok. Ten tiež dostal zo Štredovečernej hostiny. Stôl po večeri sa neupratoval, ešte ráno na Božie narodenie, že vraj koli mŕtvy. Večer sa chodilo „po ščedrákoch“. Susedia si pod oknom zaspievali vianočné plesne a zavíšovali šťastné sviatky. V minulosti bolo u nás veľa občanov cigánskeho pôvodu, ktorí chodili spievať a vinšovať pod obloky. Zachovala sa táto pieseň:

„Doma si, doma, môj pane gažda, oni šedá kolo štola, pod ním šapka sobolova. Pod tú šapku trišo zlatých, dva červené dva dukáty, jak nám máte niečo dať, nedajte nám diho státi, vašu striešku otrháme, pod nôžkami posteľeme. Dobrý večer gažda! Dobrý večer gaždiná!“

Aj na Štefana chodili vyhľávať Cigáni alebo iná kapela. Podobne sa odohrávali ludové zvyky na Silvestra a Nový rok. Vraj mali umocniť účinok obyčají, ktoré sa už prevádzali na Vianoce. Cigáni zasa vyspevovali pieseň „Nový rok, na té hody, zam/zali blátá, vody...“ Vinšovať chodili i deti s peknými koledami, potesili pribytky. Za odmenu dostali ovocie, koláče, bohatší dali i peniaze.

Traja králi chodili 6. januára pekne a čisto oblečení v papierových čiapkach, s palicou v ruke. U nás vraj chodili pomenej, pretože Krajné bola evanjelická obec.

Zo zvykov „na Hromnice“ - 2. februára sa tiež niektoré zachovali. Nesmelo sa šífi, aby do komína hrom neudrel a slepky dobre znášali vajcia. Nevykonávali sa väčšie domáce práce. Fašiangové obdobie sa končilo pochovávaním basy.

Celý zimný slnovrat bol napinený prácou v domácnostach, páraním peria - po krajiniansky „drapadly“, pradením kúdeľu z konopí, zváraním konopného „čada a praním na potoku. Majstri - nártuši robili okolo hospodárstva rôzne avy z dreva, plietli metly, tkali plátno. Dievčence po večeroch háčkovali čipky, niektoré plietli „na babe“, vyšívali si výbavu a dečky. Mladenci zasa spoločne chodili na vohľady a vymýšľali huncútstvo. Časy boli chudobné, o to však krajšie, ale i veselšie.

Naša obec patrí do oblasti myjavského regiónu. Vefá zvykov íobyčajov máme spoločných. Určite som všetky nevymenovala. Tieto sa prenášali z pokolenia na pokolenie. Žiaľ, dnes moderné televízna doba, videá a uzavretosť ľudí obalili túto ludovú krásu pancerom zabudnutia.

Zažnime vianočné sviece vo svojom srdci, nech horia ako vianočný stromček.

Ofvorme babičkinu truhlicu a dajme nazriel do neopakovateľnej studnice ludovej krásy.

Viera Knapová

Stretnutie rodákov

Už po tretí raz 3. 12. 1994 o 17 hodine sa zišli rodáci - Krajinanci - na „Stretnutie rodákov“ v spoločenskej miestnosti RPD Krajiné. Zásluhu na tom majú pracovníčky OÚ Krajiné paní V. Dobráň a M. Kolniková. Obetavo pripravovali a organizovali toto podujatie. Bez ich zariadenia by to bolo sotva uskutočniteľné. Stretnutia sa zúčastnilo 61 rodákov. Boli zblízka i zdalek, prišli aj rodáci z Prahy. Streli sme sa známi z deťstva, spolužiaci, priatelia. Zaspominali sme na staré krásne časy mladosti, na naše školské roky, na pestvú čo sme navýzrájali. Spomienky, piesne, veselé i sentimentálne, tak ako to už pri stretnutiach býva. Človek sa rád vracia tam, kde má, či mal, rodičov, starých rodičov, súrodencov.

Celovečerným programom „Stretnutie rodákov“ sprevádzala, či robila moderátorku paní Danku Marková. Veľmi úspešne a vtipne spájala jednotlivé čísla programu a neraz dostala pritomného skvelej náladu a zábavy.

O hudobný program s recitáciami sa postaral pán Vladimír János, učiteľ základnej umelckej školy. Vystúpili so svojimi žiakmi, malými nadanými hudobníkmi, ktorí sa zároveň predstavili, ako skvele pokročili v práci a usíli v hudobnej škole. Bolo to veľmi milé a dojímave vystúpenie. Neskôr, keď už čas pokročil, nastúpili rozvezovefať harmonika, husle, klarinet, cimbal, kontrabas a spev. Prijemná družná zábava trvala do tretej hodiny rannej, kedy sme sa už všetci lúčili a zapriali sme si navzájom DOVIDENIA o rok!

Dúfame, že tieto stretnutia sa stanú tradiciou, že nám to vydrží, že nezabudneme - korená nás udržia. Človek sa rád vracia. Návraty dodávajú silu, inšpiráciu, očistujú. Vraciame sa pookriat na našu fiktívnu - otcovu roľu - do nášho krásneho horského kraja.

Viacero rodáci vyslovili prosbu, aby bolo stretnutie preložené na letné mesiace, lebo v zime v decembri počasie býva nestále, horšie sa cestuje najmä tým, čo sú zdalek. Letné mesiace by boli z toho hľadiska výhodnejšie. Pouvažujeme!

B. Pavelková

NÁŠ RODÁK PAVOL ŠTEFÁNIK

Pred 150 rokmi 15. októbra 1844 sa narodil na fare v Krajinom Pavol Štefánik, otec generála M. R. Štefánika.

Nedostal sa do encyklopédii, ani do učebníckej dejepisu, jeho básne neboli knižne vydané. V živote ľudu tohto kraja však ako vzdelanec a evanjelický kňaz mal významné miesto. Tento zanietený vlastenc viedol neúprosný boj v časoch najtuhšej maďarskej proti odnárodnovaniu. Vďaka takým evanjelickým kňazom, ako boli Jozef Miloslav Hurban, Ján Lešák, Ján Trokan, Ján Boor, Michal Bodicky, Július Bodnár a Pavol Štefánik nebol to byt márný a Slováci ako národ prežili. Ev. farári po celé stáročia boli nositeľmi vzdelanosti a pokroku v okolitých mestečkách a dedinách, vychovávateľmi nielen detí, ale i dospelých. Boli vysokoškolsky vzdelaní, svetaznáci. Na ceste za vzdelaním spoznávali vtedajší štát a cudzie mestá a krajiny, ich kultúru, politicko-spoločenský život, hospodársku pomery. Najčastejšie študovali v Nemecku. Spoznávali svet, porovnávali s domácimi pomerami. Strečali sa nielen na cirkevnnej pôde, ich rodiny sa priali a strečali, uzavárali sňatky. Pisali do cirkevnej i svetskej tlače. Ich rodiny boli známe svojou vzdelanostou. Mali veľký vplyv na vytváranie verejnej mienky nielen vo svojom pôsobisku, ale nezriedka v širokom okolí.

Aj rodina Pavla Štefánika, ev. farára v Krajinom, bola známa svojou vzdelanostou a požívala väčnosť v širokom okolí. Na evanjelickej fare v Krajinom sa scházali nielen ev. farári z okolitých dedín a mestiečiek, prichádzali sem poprední muži našho národného života. Rozoberali ľažkú situáciu Slovákov v Uhorsku a radili sa, ako pozdvihnuť národný život i celkovú vzdelanostnú úroveň Slovákov. Toto prostredie mal veľký vplyv na malého Pavla Štefánika, formovalo jeho osobnosť. Veľký vplyv mal na neho jeho krstný otec a priateľ rodiny Jozef Miloslav Hurban, jeden z vedúcich osobností nášho národného hnutia 19. storočia. Hoci bol dieťaťom, nezabudnuteľne sa mu vryla do pamäti doba prvého revolučného vystúpenia Slovákov - Septembrové povstanie r. 1848, ktorého sa so zbraňou v ruke zúčastnili aj Krajhanci a Podkľavci. Na boj s maďarskými gardami v obci, ked Krajhanci pri záťare s okovanými brán pozvádzaných so zelenými klimbi, zvádzali boj muža proti mužovi , pod vedim matkino brata Vilku Šuleku, ktorého neskôr za účasť v povstani spolu s Krajhancami uvážili a poprali, kým druhý striek Ľudovít zahynul vo väzení v Komárne.

Máy Pavol, vtedy štvorročný, smútil s rodičmi nad smrťou strýka Vilka. Raz počul, ako otec smutne hovorí matke: „Čoskoro pôjdú zas dobrovoľníci cez Krajiné od Vrbovča, ale už ich nebude nikto vitan“, keď net Vilka“. Rodičia si nepovšimli, ako malý Paľko počíva. Ozbrojený drevnený škatulou priviazanou motízom k boku sa vytial z domu. Márne ho neskôr hľadali. Za daždivého počasia na križovatke za dedinou až do tretej hodiny popoludní čakal na dobrovoľníkov. Keď sa objavili, zvolal: „Slávia Slovákom! Ja vás vitám!“ Dobrovoľníci sa sptyovali chlapca, odkiaľ príšiel a on im odpovedal: „Apenko hovorilí mamičke, že vás už nikto nebude vitan“, keď nám Maďari zabili ujenuku“. Na túto prihodu si často spomína Hurban keď ju rozprával, vždy ho dojimal. Toho istého roku 1848 obkl'čili maďarskí gardisti pod vedením kneža Alberta Faru v Krajinom. Hľadali zbrane, ktoré údajne pán farár sa sestrou Hermínou odnesli do hlbokého mlynárskeho jarku. Bol by sa aj on dostal na Šibeniku. Keď malý Pavol videl prichádzat' vojakov, sptyoval sa mamičky: „Mamička, to sú naši? Ak sú to naši, daj im obed, ale ak sú to ti, čo ujencia obesili, tak...“ a použil nepekný výraz. Knieža Albert nerozumel jeho slovom, a preto sa spýtal členov rodiny: „Čo vravi ten maličký?“ Rodičia sa museli vynájsť, aby neuškodili sebe i dieťaťu.

Pobyt v Krajinom v úlom detstva zanechal na Pavla - študenta, neskôr myjavského kaplána a napokon farára v Košarskách, trvalý vplyv.

Rád prichádzal do Krajiného aj po smrti svojho otca. Nový krajiniansky ev. farár Ján Juraj Boor bol švärom Štefánikovcov. Jeho manželka Hermína, rodená Šuleková, bola sestrou krajinianskej pani farárky Ľudovít Štefánikovej. Do Krajiného rady prichádzali aj jeho deti, najmä Milan Rastislav Štefánik.

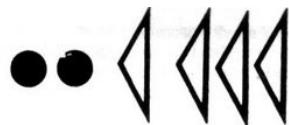
Oblubénym miestom Pavla Štefánika bolo jazierko v Dobrej Meri. Tu si rád posedel, dumal, snival a veršoval. Krásna literatúra najmä poézia boli jeho veľkou záľubou. Písal básne priležitosťne, ale aj ľubostné, tiež balady, ktoré písal podľa povesti, ktoré mu rozprávali rodáci z Krajiného. Jedna z nich sa nazýva „V Dobrej Meri pri jazierku“. Básne si zapisoval do zápisníčka. Písal aj v starom veku. Svedčí o tom báseň z roku 1907 „Všade zima, všade mráz“.

Nie raz si vzdychol:

Mal som túžby,
mal som žiale.
Mal som sny,
mal ideále.

J. Matyášová

Futbalová jeseň

Dňom 30. 10. 1994 sa ukončila jesenná časť futbalového súťažného ročníka 1994 - 95. Ako dopadli v jednotlivých vekových kategóriach naši futbalisti je zrejmé z pripojených tabuľiek.

II. TRIEDA DOSPELÍ JUH

1. Stará Turá B	12	7	5	0	19:10	26
2. Čachtice	12	7	3	2	23: 9	24
3. Kálnica	12	6	5	1	21: 9	23
4. Hôrka nad Váhom	12	6	4	2	17:13	22
5. Krajiné	12	6	3	3	20:15	21
6. Považany	12	6	2	4	19:15	20
7. Nová Ves n/V	12	5	4	3	22:12	19
8. Beckov	12	6	1	5	20:15	19
9. Moravské Lieskové	12	2	6	4	14:17	12
10. Stará Lehota	12	2	3	7	15:14	9
11. Brunovce	12	2	2	8	13:32	8
12. Očkov	12	2	1	9	15:31	7
13. Tr. Bohuslavice	12	1	1	9	14:40	4

II. TRIEDA DORAST JUH

8. Krajiné	12	4	3	5	32:26	15
------------	----	---	---	---	-------	----

E SKUPINA ŽIACI

6. Krajiné	8	3	0	5	15:22	9
------------	---	---	---	---	-------	---

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA BLAHOŽELÁME JUBLANTOM

NARODENÝM V DECEMBRI

60 ROKOV

Anna Boorová č. d. 967

70 ROKOV

Pavol Pagáč č. d. 66
Ivan Borík č. d. 242

80 ROKOV

Zuzana Blanárová č. d. 482

85 ROKOV

Eva Gašparíková č. d. 301

BLAHOŽELÁME NOVOMANŽELOM (november)

Jaroslav Horniaček - Anna Masárová

VITAJTE NOVORODENCI

Filip Turan	č. d. 320
Dalibor Vydaréný	č. d. 951
Radka Sahajová	č. d. 108

ROZLÚČILI SME SA...

Ivan Gajar	č. d. 592
Marie Bielková	č. d. 765

I. Macúch

Vydáva: Obecný úrad Krajiné
Náklad: 200 ks, dvojmesačník
Redakčná rada: J. Matyášová - ved.
Š. Pavelka
M. Bukovčanová
D. Marková
V. Drobňá
Registrácia: OÚ RK Trenčín
r.č.: 01-456/1994

